

A szocialista országokban tanuló magyar diákok parlamentjei

Megkezdődtek a szocialista országok felsőoktatási intézményeiben tanuló magyar diákok parlamentjei. A külföldön tanuló fiatalok huszonöt diákszövetségét rendeznek, a legtöbbet — tizenötöt — a Szovjetunióban.

Az idei tanévben az európai szocialista országok 124 felsőoktatási intézményében mintegy 1900 magyar fiatal tanul. A legtöbbet a Szovjetunióban, 1300-an sajátítják el az ismereteket, többnyire azokból a szakmákból, amelyekből hazánkban nincs felsőfokú képzés. A Szovjetunió 75 egyetemén és főiskoláján tanulnak magyar fiatalok. Évek óta nagy számban vannak ösztöndíjasok a Német Demokratikus Köztársaságban — 19 intézményben 280 hallgató — valamint Lengyelország 14 intézményében 120 hallgató.

A parlamenteken nagykövetéseink munkatársai, az Oktatási Minisztérium, valamint az érdektelt szakminisztériumok és főhatóságok képviselői találkoznak a fiatalokkal. A Bulgáriában, Jugoszláviában és Romániában tartandó országokéni összevont parlamenten a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium, a Nehézipari Minisztérium, illetve az Oktatási Minisztérium kiküldött képviselői adnak tájékoztatást a hallgatóknak a külföldi szakemberképzés céljáról, eredményeiről, hatékonyságáról és a felvételi rendszerről.

A munkamegbeszéléseken áttekintik a külföldön tanuló fiatalok tanulmányi, szociális, szociálpolitikai helyzetét, problémáit, és tájékoztató hangzik el a szakmai gyakorlatokról, valamint az itthoni elhelyezkedési, beilleszkedési lehetőségekről. Minden parlamenten részletes tájékoztatást kapnak a diákok a szaktárcák központi terveiről is.

Több lépcsőben bonyolítják le a parlamentet — a diákok magas száma miatt — a Szovjetunióban és az NDK-ban. Az első szinten a Szovjetunióban 14, az NDK-

ban pedig 3 parlamentet tartanak. A fiatalok itt megválasztott képviselői vesznek részt a berlini, illetve a Szovjetunióban tanuló fiatalok Budapestén, a téli szünetben megtartandó parlamentjén.

A zömmel év végéig lezajló tanácskozáson lehetőség nyílik arra, hogy minden külföldön tanuló diák véleményét cseréljen a szakmájának megfelelő minisztériumok képviselőivel, esetenként a leendő munkahelyének küldöttyeivel.

A felsőoktatásban tanuló fiatalok országos ágazati parlamentjén a különböző szocialista országok ösztöndíjait küldötték képviselik majd.

A Bólyi Állami Gazdaságban

Korszerű tehenészetet létesítenek

A 22 ezer hektáros Bólyi Állami Gazdaság a mostani ötéves terv során nagyüzemi szintre fejleszti a tejtermelés és ennek érdekében két óriási tehenészeti telepet épít, amelyek országosan is a legnagyobbak közé tartoznak majd.

A MEM jóváhagyta a bólyi gazdaság szarvasmarhatenyésztésének rekonstrukciós programját és ennek alapján megkezdődött a tervezés. Az új szakosított tehenészeti telepet a magas tejhozamú Holstein-Fritz szarvasmarhák telepítik be. A hatalmas „tejgyárakban” a legmodernebb termelési technológiát alkalmazzák majd. (MTI)

Új film

Kísértet Lublón

Mikszáth Kálmán regénye alapján írta Bán Róbert és Molnár Gál Péter. Operatőr: Somló Tamás. Zene: Petrovics Emil. Rendezte: Bán Róbert. A főszereplő: Cserhalmi György.

A szerzői filmek térhódításának divatján, amikor a forgatókönyvíró tevékenységét, mint itatópapír a tintát, fűszívja a rendező, s olykor mosolygva tekintünk vissza a filmírók és rendezők paradicsomi munkamegosztására — diszkrét memento a Kísértet Lublón. Memento, hogy jó írók elbírák a rendezői alázatot, és a filmek sem feltétlenül hátrány, ha irodalmi anyaga nemes veretű, uram bocsá, még a krimi történetek általában gyanúsabb terepen is. Ilyen „jó szerző” Mikszáth Kálmán, és ilyen „alázatos rendező” Bán Róbert. Aki

minden különösebb fakszni, újraértékelő-leporoló-korszerűsítő igyekezet nélkül (Molnár Gál Péter segédmevel) filmre ültette a regényt.

Kaszperek-Csernyiczky Mihály különös története ugyanis Mikszáth gazdag szövevé, lebilincselő fordulatos, jókaián mesekedvű cselekménybonyolításában nagyon alkalmasnak látszott historikus korrajzot adni a 18. század elejének polgáraitól, a középkori misztikus hiedelmek továbbéléséről, az emberek boszorkányos fantáziáját, riadtságát kihasználó szelthamosságokról. Vértel krimi a Kísértet Lublón, logikája hibátlan, figurái hús-vér alakok és nem kitalációk. Strang Jakab, a krakkói policija felügyelője pedig akár egy Maigret boldog őse; fáradószt, szívós földérfő-oknyomozó konokságát éppoly silker koronázza, mint detektív utódatét a mai filmekben. Jeles színészek öltik magukra a néhai lublói polgárok, városatyák köznapi, hivatali viseleteit, s a tehetőségét egyre szemléletesen bizonyító Cserhalmi György, a szép ifjú színész: Bordán Irén, vagy az ismertebb partnerek, Garas Dezső, Ráday Imre, Márkus László, Kállay Ferenc társaságában megint látni szegedi színészeket. Kovács János rendőrpapancsnok, Máriáss József szenátor, Király Levente strázsáló katona ebben a közönségsikerre okkal számító színes, kalandos új magyar filmben.

N. L.

Szerszámgépek sorozatban

A Csepel Művek szerszámgyárában az idén több új típusú szerszám gép sorozatgyártását kezdték meg. Ilyen például az új fúró- és marógép, amely 1977-től már teljesen felváltja az eddigi univerzál maróberendezést.

A csepeli szerszámgyár a tervidőszakban kooperációs szerződéseinek meghosszabbítására, kibővítésére törekszik, elsősorban a fúró- és marógépek, valamint a

Tessék választani

A város két nagy művelődési központjában, a November 7-ben és a Bartókban körülbelül esztendeje dolgozik új munkakörben egy-egy előadó. Feladatuk, röviden: a munkásművelődési ügyeinek „kézbentartása”. Azaz a művelődési központok valamennyi, a munkásművelődési kapcsolatos akciójának gondozása — tervezéstől a megvalósításig. A cél világos: a művelődési házak is segítsék, saját eszközeikkel, a munkáskultúra gyarapodását. Az előadók — Pacsika Emília a Bartókban és Sarnyai Tiborné a November 7-ben — munkakezdekor mindössze néhány alapkérdést várt válaszlára: az általános feladatok és célok ismeretében most már konkrétan; mit csinálnának, hogyan és kivel együtt?

Igénykutatás

Ebben a hagyományok nélküli munkakörben (tevédek elkerüléséért: a művelődési házakban addig is törődtek a munkásművelődéssel, csak nem volt külön előadó), nemigen várhattak eligazító szakmai-módszertani tanácsokat senkitől, kezdtek hát, ahogy tudták. Üzemről üzemre járva igyekeztek felkutatni, hol van szükség rájuk, ki az, aki igényli a segítségüket. Mentek a körlevelek is — és nyilván jutottak szemétkosarakba, mert jobb sorsukról nem érkezett vissza a hír. A hosszas és meglehetősen fáradtságos-költséges igénykutatást jószerint egymástól teljesen függetlenül, összehangolatlanul folytatta a két művelődési ház, és közben arról sem sikerült megfelelő ismereteket szerezniük, hogy milyen legyen a kapcsolatuk a „munkásművelődési módszertani központjának” kinevezett szakszervezeti művelődési központtal, a felújított Juhász Gyulával. Maig, hiszen ésszerű munkamegosztás azóta sincs, legfeljebb „átfedések”. Persze ez is valami. Bizonyosság arról, hogy külön-külön, de azért dolgoznak a három házban.

Hogyan? Megítélni nem feladatunk, mindössze az egy év alatt gyűjtött tapasztalatokból szeretnénk néhányat felmutatni.

Amit unnak

A művelődési központokban egybehangozva állítják idejét múlta és teljesen háttalan az a népművelői szemlélet és munkamódszer, amely nem az önkéntesség elvére épít. És itt nemcsak arra kell gondolni, hogy nem lehet parancsszóra színházba menni, tanulni vagy olvasni. Eljárt az idő az olyanféle megoldások felett is, hogy „kivisszük a kultúrát” a gyárba, vagy „betereljük” a munkásokat a művelődési ház éppén futó rendezvényére — kell nekik, vagy nem, mást nem kapnak, és még a vállalásukat is teljesíthetik. Nemcsak eredménytelen és alapjában hibás, hanem a munkásönerzetet is sértő minden törekvés, amely a kívülállás pozíciójából szeretné művelni, „kiművelni” a munkástömegeket.

Hogy milyen nehezen jövétehető károkat okozhat a rossz gyakorlat, csak egyetlen — nevek nélküli, mert korántsem egyedi — példa: a brigád vállalásainak értékelésekor kiderült, hogy míg az előző évben egy dráma előadásán voltak a színházban, az idén operettet láttak. A megbeszélésen „illetékes főhatóság” vendégként jelenlévő képviselője erőteljesen rosszalotta a dolgot: ez visszafeljődés, tessék a komoly műfajok közül választani, „az kell maguknak, emberek”. Az „emberek” nem szóltak (talán mert nem szoktak még hozzá, hogy kikerhetik maguknak), csak a feszültség volt majdnem tapintható. De hogy a megbeszélés után mit mondtak egymás között, nem is jó rágondolni. A megjegyzéseik között nyilván olyasféle lehetett a legenyhébb, ami egyébként másik brigádban hangzott el, de szintén a rossz gyakorlat következményéről, az önérték sértettségéről vall: „unjuk már, hogy mindenki bennünket akar művelni.”

Recept nincs

Mit tehet akkor a népművelő? Mi a helyes szemlélet és módszer? Recept nincs, csak egy újabb példa. A Bartók Béla művelődési központot felkereste a vasöntőde oktatási osztályvezetője és módszertani segítséget kért egy brigádok közötti vetélkedő lebonyolításához. Innen számítják a „kapcsolatot”. Az első gyári vetélkedőt a művelődési központ munkatársai „találták ki”, tematikát adtak, segítettek a felkészülésben, megszervezték és megrendezték.

Jól sikerült, de azért a brigádtagok többsége úgy érezte, hogy — szóhasználatukkal élve — „bepalították” őket erre a művelődési formára. Kipipálták a vállalás-

ban. Akadtak azonban, akik kedvet kaptak. Pillanatnyilag a következő a helyzet: a munkásművelődési előadót értesítették, hogy az üzem egyik brigádja felajánlotta évi jutalompenzét egy újabb vetélkedő rendezéséhez. A győzteseket elutaztatják, egy hétre a Szovjetunióba. A rendezést és a szervezést magukra vállalták, a művelődési központtól csak a kérdések összeállításához kértek segítséget.

Egyénekhez igazodva

Mondhatnánk: alig van brigád, amelyik ne vetélkedne, mi ebben a figyelemre méltó? Nem is maga a vetélkedő, ez a sokak szerint bevált, de inkább szokványos művelődési forma, hanem az a körülmény, hogy az egész kezdeményezés és terv szigorúan önkéntes, és belső igényből fakadó művelődési céloz. És a folyamatot belüli fokozatok, amelyek persze nem maguktól alakultak, hanem a népművelővel való „kapcsolat” eredményeként is. Mindazonáltal: ez még csak egyetlenegy brigád. És vajon az összes többi mellé szintén kellene egy-egy munkásművelődési előadó, hogy az önkényességet felválthassa az önkéntesség? A „művelés” a művelődés? Mindössze egy éve tartó munka néhány tapasztalata alapján bizonyosnak látszik: fennkölt általánosságok hangzatos helyett a legközvetlenebb, egyénekhez és egyéniségekhez igazodó munkakapcsolatok megteremtésével segíteni lehet. Haladni, ha lassan is. Talán ennyi is megér egy státuszt.

Sulyok Erzsébet

Kiállítási napló

Bojcska Péter sajtóházbéli tárlatán nagyrészt színes felvételek láthatóak.

Tökéletesen kivitelezett portrék és tájbrázolások, jelképes mondanivalót hordozó fotók és hangulatos életképek váltják egymást. Mindegyikre jellemző az igényes és biztos mesterségbeli felkészültség és tudás, gyakran találkozhatunk az alkotó személyes emocionális vagy éppen gondolati töltésével is, például a *Protokoll*, a *Czöbel* vagy a *Ritmus* című képeken. Különösen figyelemre méltó a raszterpontokra redukált *Czöbel* portré, mely summásan lenyegrető módon ábrázolja századunk egyik legjelentősebb magyar alkotójának nemcsak vonásait, de művészetének lényegét is.

Szabó Miklós kiállítása a Kupolában bensőséges világgal ragadja meg a látogatót. A lírai, csöndes hangulatokat keresi, s le sem tagadhatná, hogy bár Tördán született, tősgyökeres szegedi művész. Elsősorban a környező világot ábrázolja, a szegedi Tisza-part, az elvételi kikötő, a tápéi táj vilá-

gát mutatja be alkotásain. Néhány képe távolabbi tájakra, a szlovák hegyek vidékére, vagy éppen a jugoszláv tengerpartra vezet el bennünket. Mégis, emlékezetes alkotásainak java a szinte ölelésnyi tájat mutatja be a közönségnek. A *Tiszaparti ősz*, a *Hegyoldal*, a *Hóolvadás a Tiszán*, a *Tátara*, a *Hegyoldal*, az *Őszi Tisza-part* című képei azok, melyek a legközvetlenebb kapcsolatokat mutatják a természettel. Szabó Miklós tárlatát *Dér Endre* József Attila-díjas író nyitotta meg.

T. L.

Új hűs-kombinátot alapoznak

Szekszárdon állami nagyberuházásként megkezdték az új hűs-kombinát alapozását. Eddig mintegy 100 ezer köbméter földet hordtak a kombinát helyére, és elvégezték a tereprendezést is.

KÜZÖLJÜK
KEDVES
VÁSÁROLÓINKKAL,
hogy a tarjánai
piacszámokban
ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCS
BOLTUNKAT

megnyitottuk

egész héten friss és olcsó zöldség-gyümölcs, valamint vágott baromfi és friss csomagolt hússal állunk vásárlóink rendelkezésére.
VÁROSELLÁTÓ
KÜZÖS VÁLLALAT

Áramszünet

Ertesítjük fogyasztóinkat, hogy 1976. november 12-én 8-14 óráig Szeged-Felsőváros 113-as épülettel a 116-os épületig, valamint a 119-es épülettel a 133-as épületig vezetékátviteli munkák miatt áramszünet lesz. Fogyasztóink szíves elmézését kérjük. DEMASZ Szegedi Üzemigazgatóság, Eszaki Kirendeltség.

Miről írnak?

A SZPUTNYIK novemberi száma a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepe alkalmából közli Lenin egyik legközelebbi harcostársának, Lunacsarszkijnak visszaemlékezéseit. Kétszázmillió évvel ezelőtti kontinensekről, a belőle kiszakadt földrészekről szól a *Hondvana titka* című érdekes írás. Honnan származnak a szlávok? Mikor kerültek el az indo-európai népektől? Ilyen és hasonló kérdésekre keres választ a *szláv népek őstörténetével* foglalkozó cikk. A tudomány és technika világába kalauzolja el az olvasót az *Injekció tü nélkül* és a *Kenyér, mágnes és zöldségfélék* című írások. A Nagy Volgai Útról, az ot-tani ásatások egyedülálló kincseiről szól *Az ezer év múltán* című írás.

A LÁNYOK, ASSZONYOK novemberi számának egyik tudósítója látogatásba hívja az olvasót Csillagvárosba, ahol családi körben ismerkedhetnek az *úrhajós életével*, többek között Gagarin és Tyitov hozzátartozóival. Heves megye és a Csuvas ASZSZK hosszú évek óta tartó kapcsolatát mutatja be a *Viszontlátásra, Volga!* című írás. A háború nélküli világért szót emelő szocialista brigádtagokkal ismert meg Kócsag Piroksa riportja. Vagyim Szajusev, az Aljami Szakmunkásképző Bi-

zottság első elnökhelyettese a *szakmunkásképzés kérdéseiről* beszél. *Mai tárgyú balett* bemutatójáról tudósít az egyik írás. Olvashatunk a két ország dolgozóinak emberi kapcsolatairól, találkozhatunk a legfrissebb modellekkel, kötésmintákkal, ételreceptekkel.

A SZOVJETUNIÓ e havi száma *Magnytka 50 éve* címmel köszönti a szocialista ipar egyik első létesítményét, a nagy hírű Magnytovorszki Kohászati Kombinátot. Az északi és szibériai folyók vízhozamának egy részét a déli körzetekbe irányítják — erről az óriási vállalkozásról szól a *Folyó segít a folyónak* című írás. A művészet iránt érdeklődők olvashatnak a szovjet képzőművészet útjáról, a műemlékvédelemről, az Ermitázs nyugat-európai iparművészeti gyűjteményéről. Interjú jelent meg a lapban A. Szuharjovval, a szovjet igazságügy-miniszter első helyettesével, aki a *népi ülnökök intézményéről* nyilatkozik. Miért öregszünk? Lasztható-e az öregedés? — sok más hasonló kérdéssel együtt ezeket is megvitatta a kijeji III. országos gerontológiai geriatríai kongresszus, melynek kapcsán inerjút közöl a lap. Bemutatja e lapszám V. Zajcevét, a moszkvai híres divattervező iparművészt, a *„Vörös Dior”*t.